

**SŁOWNIK MEDYCZNY
POLSKO-ANGIELSKI
ANGIELSKO-POLSKI**

Z DEFINICJAMI HASEŁ

**POLISH-ENGLISH
ENGLISH-POLISH
MEDICAL DICTIONARY**

INCLUDING DEFINITIONS OF ENTRIES

**SŁOWNIK MEDYCZNY
POLSKO-ANGIELSKI • ANGIELSKO-POLSKI
Z DEFINICJAMI HASEŁ**

**POLISH-ENGLISH • ENGLISH-POLISH
MEDICAL DICTIONARY
INCLUDING DEFINITIONS OF ENTRIES**

przygotowany przy współpracy z firmą:

opracowanie terminologii medycznej: **Aleksandra Lemańska, Dawid Gut**
tłumaczenie na język angielski:

Aleksandra Lemańska, Bartłomiej Żukrowski, Dawid Gut

konsultacja i korekta: **Joanna Majewska**

kontakt: slovníki@dtc-pro.pl

© Level Trading

© DTC PRO Dawid Gut

ISBN 978-83-65640-05-5

Wszelkie prawa zastrzeżone. Jakakolwiek reprodukcja lub adaptacja całości bądź nawet niewielkiej części niniejszej publikacji, niezależnie od stosowanej techniki reprodukcji (drukarskiej, fotograficznej, komputerowej i innej), wymaga pisemnej zgody autora i wydawcy. Żadna część publikacji nie może być reprodukowana i przechowywana w jakimkolwiek systemie przechowywania danych bez pisemnej zgody autora i wydawcy.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced or/ and stored in a retrieval system or transmitted in any form by any means; printing, electronic, and any other photocopying, recording or otherwise, without the written permission of the publisher and the author.

WSTĘP

Słownik obejmuje terminologię z zakresu podstawowych nauk medycyny, takich jak anatomia, biochemia, fizjologia, histologia oraz poszczególnych specjalizacji medycznych: chirurgia, dermatologia, endokrynologia, farmakologia, immunologia, kardiologia, onkologia, psychiatria, stomatologia, a także innych dziedzin blisko związanych z medycyną takich jak psychologia, farmacja, ziołolecznictwo.

UWAGI DO SŁOWNIKA

Hasła bazowe posiadają polskie definicje ułatwiające właściwe zrozumienie danego terminu i dobranie najbardziej adekwatnego tłumaczenia. Znaczna część haseł zilustrowana jest przykładami.

Hasła bazowe obejmują również wyrażenia złożone – np. oprócz hasła *afazja* można znaleźć także hasło *afazja motoryczna*, które jest osobno zdefiniowane. Gdy osobne definiowanie wyrażen złożonych uznano za niekonieczne, są one ujęte w formie przykładów.

Niektóre wyrażenia rzeczownikowe ujęte są w liczbie mnogiej. Dotyczy to sytuacji, gdy takie użycie jest zdecydowanie przeważające w stosunku do liczby pojedynczej.

Tłumaczenia angielskie i lista haseł angielskich opierają się na zasadach pisowni brytyjskiej. Niektóre terminy związane z językiem medycznym nie posiadają odpowiedników w angielszczyźnie. Wtedy stosuje się terminologię łacińską i w takiej też formie przedstawione są one w słowniku.

Skróty użyte w słowniku związane z gramatyką:

(n) - rzeczownik

(v) - czasownik

(adj) - przymiotnik

Oznaczenia te wprowadzone są tylko przy hasłach homograficznych.

W nawiasach kwadratowych podane są synonimy danego hasła (jeśli występują). Następnie podane jest tłumaczenie danego hasła. Między pionowymi kreskami ujęta jest definicja.

- **aerofagia [łykawica] – aerophagy** |zaburzenie czynnościowe układu pokarmowego polegające na połykaniu powietrza|

Skróty również zamieszczono w układzie alfabetycznym słownika. Ich rozwinięcie podane jest tak jak synonimy, w nawiasie kwadratowym.

- **HLHS [hypoplastic left heart syndrome] - zespół hipoplazji lewego serca** |wrodzona wada serca polegająca na niewykształceniu prawidłowej lewej komory serca|

Cyfra w indeksie górnym przy hasle oznacza kolejny numer hasła homograficznego.

**SŁOWNIK MEDYCZNY
POLSKO-ANGIELSKI**

**POLISH-ENGLISH
MEDICAL DICTIONARY**

- **abazja – abasia** |brak możliwości chodzenia wynikający z zaburzeń dysocjacyjnych lub schorzeń neurologicznych|
- **aberracja chromosomowa – chromosome aberration** |zaburzenie polegające na zmianie struktury lub liczby chromosomów|
- **ablacja przeskórna – cardiac ablation** |zabieg kardiologiczny mający na celu unieczynnienie ogniska zaburzeń rytmu serca|
- **aborcja – abortion** |przerwanie ciąży|
- **absorbancja – absorbance, absorbancy, optical density** |współczynnik absorpcji światła przez próbkę, stosowany w spektrofotometrii do oznaczania stężenia substancji|
- **abstynencja – abstinence** |powstrzymywanie się od stosowania używek|
- **abstynencja seksualna – sexual abstinence** |powstrzymywanie się od aktywności seksualnej|
- **abstynent – abstainer** |osoba trwająca w abstynencji|
  - abstynent pierwotny - primary abstainer
  - abstynent wtórny - secondary abstainer
- **abulia – abulia** |chorobliwy niedostatek lub brak woli, który przejawia się niemożnością podejmowania decyzji i działania|
- **aceton [propanon] – acetone** |związek organiczny należący do ketonów, obecny w niewielkich ilościach we krwi i moczu; jego stężenie wzrasta przy zaawansowanej cukrzycy|
- **acetonemia [ketonemia, ketoza] – ketonaemia, acetonaemia, ketosis** |obecność we krwi nadmiernej ilości ciał ketonowych|
- **acetonuria [ketonuria] – ketonuria, acetonuria** |obecność ciał ketonowych w moczu|
- **acetylocholina – acetylcholine** |neuroprzebieżnik pobudzający wydzielany przez niektóre komórki nerwowe|
- **acetylocysteina – acetylcysteine, N-acetylcysteine, NAC** |pochodna aminokwasu L-cysteiny o działaniu mukolitycznym i antyoksydacyjnym; stosowana w chorobach przebiegających ze zwiększoną produkcją śluzu w drogach oddechowych, np. mukowiscydozie|
- **achalazja – achalasia** |skurcz wpustu przełyku wynikający z zaburzeń mięśni gładkich dolnego odcinka przełyku|

- **acholia – acholia** |brak wydzielania żółci do jelita cienkiego; w jego wyniku dochodzi do zaburzeń we wchłanianiu tłuszczów i witamin oraz zaburzeń w wydzielaniu bilirubiny do światła przewodu pokarmowego, co przejawia się odbarwieniem stolca|
- **achondroplazja [chondrodystrofia] – chondrodystrophy, achondroplasia** |choroba genetyczna, której istotą jest zaburzenie kostnienia śródchrzęstnego; objawia się karłowatością|
- **achromachia [arachnodaktylia, pająkowatość palców] – arachnodaktyly** |anomalia polegająca na występowaniu nadmiernie cienkich i długich, w stosunku do kości śródreżca i nadgarstka, palców dłoni|
- **achromatopsja [monochromacja, monochromatyzm] – monochromacy, achromatopsy, total color blindness** |całkowita niezdolność do rozpoznawania barw|
- **adaptacja – adaptation, adjustment** |przystosowanie organizmu, organu, komórki do nowych warunków zewnętrznych|
- **adaptacja do ciemności – dark adaptation** |przystosowanie systemu wzrokowego do braku światła|
  - badanie zdolności adaptacji do ciemności - dark adaptation test
- **adaptacja do światła – light adaptation** |przystosowanie systemu wzrokowego do światła|
- **adenina – adenine** |zasada azotowa wchodząca w skład podstawowych nukleotydów obu kwasów nukleinowych|
- **adenoid [migdałek gardłowy] – adenoid, pharyngeal tonsil** |skupisko tkanki chłonnej w gardle, znajdujące się w jego nosowej części, w miejscu przejścia stropu w ścianę tylną|
- **adenoidalny [migdałkowy] – adenoidal** |odnoszący się do tkanki budującej migdałki|
- **adenopatia – adenopathy** |choroba gruczołów; zwyczajowo pojęcie to ogranicza się do zmiany chorobowej węzła chłonnego, mimo że węzły chłonne nie są gruczołami|
- **adenowirus – adenovirus** |wirus zawierający kwas deoksyrybonukleinowy jako materiał genetyczny|
- **adenozyna – adenosine** |nukleozyd zbudowany z zasady adeniny i cukru rybozy|

- **adenozynodifosforan – adenosine diphosphate, ADP** |*nukleotydy zbudowany z adeniny, rybozy i dwóch grup fosforanowych*|
- **adenozynomonofosforan – adenosine monophosphate, AMP** |*rybonukleotydy pełniący rolę w przekaźnictwie wewnątrzkomórkowym*|
- **adenozynotrójfosforan – adenosine triphosphate, ATP** |*nukleotydy wysokoenergetyczny zbudowany z adeniny, rybozy i trzech reszt kwasu fosforanowego; pełni rolę nośnika energii chemicznej dla komórek*|
- **adiaspiromykoza – adiaspiromycosis** |*choroba płuc wywołana przez wdychanie zarodników grzybów Emmonsia parva i Emmonsia crescens*|
- **adipocyt – adipocyte** |*komórka syntetyzująca i magazynująca tłuszcze proste*|
- **adiponektyna – adiponectin** |*hormon polipeptydowy wydzielany przez komórki tłuszczowe, biorący udział w regulacji metabolizmu glukozy i kwasów tłuszczowych; wykazuje działanie przeciwmiażdżycowe i przeciwzapalne*|
- **adiuretyna [hormon antydiuretyczny, wazopresyna] – antidiuretic hormone, arginine vasopressin, vasopressin, argipressin** |*hormon produkowany przez podwzgórze i uwalniany przez tylny płat przysadki mózgowej; wpływa na gospodarkę wodno-elektrolityczną organizmu*|
- **adiuwant – adjuvant** |*substancja wzmacniająca lub wywołująca odpowiedź immunologiczną na antygen*|
  - adiuwant pochodzenia bakteryjnego - adjuvant of bacterial origin
- **adrenalina [epinefryna] – epinephrine, adrenaline** |*hormon syntetyzowany w rdzeniu nadnerczy i neuroprzebieżnik pobudzający układ współczulnego*|
- **adrenergiczny – adrenergic** |*związany z częścią współczulną autonomicznego układu nerwowego, gdzie rolę przekaźnika pełni adrenalina lub noradrenalina*|
  - układ adrenergiczny - adrenergic system
- **adrenokortykalny – adrenocortical** |*odnoszący się do kory nadnercza*|
  - odpowiedź adrenokortykalna - adrenocortical response
- **adrenolityczny – adrenolytic** |*działający hamująco na układ adrenergiczny*|
  - środek adrenolityczny - adrenolytic agent

**SŁOWNIK MEDYCZNY
ANGIELSKO-POLSKI**

**ENGLISH-POLISH
MEDICAL DICTIONARY**

- **abasia – abazja** |brak możliwości chodzenia wynikający z zaburzeń dysocjacyjnych lub schorzeń neurologicznych|
- **abdomen [belly] – brzuch** |część ciała pomiędzy klatką piersiową a miednicą|
  - acute abdomen - ostry brzuch
- **abdominal [ventral] – brzuszny** |odnoszący się do brzucha; znajdujący się po stronie brzucha|
- **abdominal cavity – jama brzuszna** |jedna z jam tułowia obejmująca jamę otrzewnej i przestrzeń zwnątrzotrzewnową|
- **abdominal dropsy [ascites] – wodobrzusze, puchlina brzuszna** |stan, w którym dochodzi do nagromadzenia płynu w jamie otrzewnej|
- **abdominal pain – ból brzucha** |ból występujący w nadbrzuszu, śródbrzuszu, podbrzuszu, okolicy nadłonowej, okolicy lędźwiowej, mający różny charakter i przyczynę|
- **abdominal typhus [enteric typhus, typhoid fever] – dur brzuszny, tyfus, tyfus brzuszny** |ogólnoustrojowa choroba wywołwana przez bakterie Salmonella; do objawów należą: wysoka gorączka, ostre zatrucie pokarmowe i wysypka – tzw. różyczka durowa|
- **abdominothoracic – brzuszno-piersiowy** |odnoszący się zarówno do brzucha jak i klatki piersiowej|
- **abduce [abduct] – odwodzić** |oddalać od środka ciała|
- **abducent nerve – nerw odwodzący** |nerw wychodzący za tylną krawędź mostu, unerwiający tylko jeden mięsień oka|
- **abduct [abduce] – odwodzić** |oddalać od środka ciała|
- **abductor – odwodziciel** |mięsień odwodzący|
- **ablation [extirpation, removal] – usunięcie** |wycięcie, wyjmowanie danej struktury za pomocą narzędzi chirurgicznych|
  - tooth extraction - usunięcie zęba
- **abnormal tissue development [dysplasia] – dysplazja** |rodzaj wady wrodzonej lub zmiany przedrakowej polegającej na zaburzeniu organizacji bądź czynności komórek w tkance|
  - ectodermal dysplasia - dysplazja ektodermalna
  - epithelial dysplasia - dysplazja nabłonka

- **abnormality [anomaly, defect] – defekt, wada** |niedorozwój, ułomność, zniekształcenie organu lub części ciała|
  - developmental anomaly - wada rozwojowa
  - faulty posture - wada postawy
  - genetic defect - wada genetyczna
  - organic heart disease - wada serca
- **abort [miscarry] – poronić** |urodzić przedwcześnie niedostatecznie ukształtowany płód lub martwe dziecko|
- **abortion¹ – aborcja** |przerwanie ciąży|
- **abortion² [miscarriage] – poronienie** |przedwczesne urodzenie|
- **abrasion [excoriation, laceration] – otarcie** |niewielkie uszkodzenie ciągłości skóry, zazwyczaj wywołane uszkodzeniami mechanicznymi|
  - skin excoriation - otarcie skóry
- **abscess – ropień** |ostro odgraniczone zbiorowisko ropy w przestrzeni tkankowej|
- **absinthium [wormwood] – piołun** |roślina lecznicza pobudzająca funkcje wydzielnicze przewodu pokarmowego, zwiększająca apetyt, działająca żółciopędnie i odkażająco; jest także środkiem przeciwczerwiowym|
- **absolute alcohol – alkohol absolutny, spirytus bezwodny** |blisko stu procentowy alkohol etylowy|
- **absolute diet [complete fasting, starvation diet] – dieta głodowa, głodówka** |dieta ograniczająca liczbę spożywanych kalorii do blisko zera; stosowana w leczeniu zaburzeń przemiany materii|
- **absorb – wchłaniać** |pochłaniać, absorbować daną substancję|
- **absorbance [absorbancy, optical density] – absorbancja** |współczynnik absorpcji światła przez próbkę, stosowany w spektrofotometrii do oznaczania stężenia substancji|
- **absorbancy [absorbance, optical density] – absorbancja** |współczynnik absorpcji światła przez próbkę, stosowany w spektrofotometrii do oznaczania stężenia substancji|
- **absorbed dose – dawka pochłonięta, dawka zaabsorbowana** |energia promieniowania przenikliwego pochłonięta w jednostce masy danego ciała, wyrażona w grejach (Gy) lub radach (rad)|

- **absorption – wchłanianie, pochłanianie** [*proces przenikania substancji przez powierzchnię skóry, błon śluzowych lub komórkowych*]
  - intestinal absorption - wchłanianie jelitowe
- **abstainer – abstynent** [*osoba trwająca w abstynencji*]
  - primary abstainer - abstynent pierwotny
  - secondary abstainer - abstynent wtórny
- **abstinence – abstynencja** [*powstrzymanie się od stosowania używek*]
- **abulia – abulia** [*chorobliwy niedostatek lub brak woli, który przejawia się niemożnością podejmowania decyzji i działania*]
- **abuse¹ (n) [misuse] – nadużywanie** [*stosowanie czegoś w nadmiernych ilościach*]
  - alcohol abuse - nadużywanie alkoholu
- **abuse² (v) – nadużywać** [*używać zbyt często*]
  - abuse painkillers - nadużywać środki przeciwbólowe
- **abutement [pillar] – filar** [*w stomatologii: konstrukcja podtrzymująca*]
- **acanthosis – akantozia** [*przerost warstwy kolczystej nabłonka wielowarstwowego płaskiego*]
- **acapnia [hypocapnea, hypocapnia, hypocarbia] – hipokapnia, hipokarbia** [*stan obniżonego ciśnienia parcjalnego dwutlenku węgla we krwi*]
- **acatalasemia [acatalasia] – akatalazemia, akatalazja** [*choroba genetyczna szklaku metabolicznego katalazy*]
- **acatalasia [acatalasemia] – akatalazemia, akatalazja** [*choroba genetyczna szklaku metabolicznego katalazy*]
- **acclimate [acclimatise] – aklimatyzować się** [*dostosowywać się, adaptować do nowych warunków zewnętrznych*]
- **acclimatisation – aklimatyzacja** [*przystosowanie się organizmu do nowych warunków środowiska*]
- **acclimatise [acclimate] – aklimatyzować się** [*dostosowywać się, adaptować do nowych warunków zewnętrznych*]
- **accommodation – akomodacja, nastawność** [*przystosowanie oka, przez zmianę ogniskowej, do ostrego widzenia przedmiotów odległych i bliskich*]
- **accretions [adhesions] – zrosty** [*twory łącznotkankowe powstające w następstwie zapalenia (z wysiękiem włóknikowym) błon surowiczych*]